

Pukabux maximus

Ako by vyzerali naše domy, keby sme si presne definovali, čo potrebujeme?

Ing. Stanislav Števo, PhD.

Autor sa venuje inteligentným systémom a návrhom udržateľných stavieb.

Chcete milión eur? Tak zbystrite pozornosť pred nasledujúcou úlohou! Ak donesiete do záložne pukabux maximus (akékoľvek množstvo), dostanete milión eur! Čo donesiete do záložne? Viete, čo je pukabux maximus? Môžete ho mať priamo pred očami, doma oň zakopávať, možno ste ho už tony vyhodili do odpadu! Ak však nevíete (nemáte definované), čo je pukabux maximus, nemáte šancu získať zaň milión eur.

► Úplne identicky sa správame v našich životoch, v našom bývaní, pri stavaní svojich príbytkov! Vedome aj nevedome „škrečujeme“, hromadíme, snažíme sa čo najviac zarobiť, ženieme sa za dostatkom. Stavíme si domy („hrady“) podľa svojich nevedomých komplexov a fobií, iluzórnych potrieb, podľa svojho pukaba maxima. Ale nikdy sme si neuvedomili, čo je to pukabux maximus, nedefinovali, čo skutočne pri bývaní potrebujeme. Ako by vyzerali naše domy, ak by sme si presne definovali, čo potrebujeme?

Nevyhnutná poznámka autora:

O negatívnom vplyve vyrúbavania dažďových pralesov, spaľovania fosilných palív či o neetickom konzume som sa učil na základnej škole pred 30 rokmi. Do dnešných čias (za 30 rokov!!!) sa situácia vôbec nezlepšila, naopak, drasticky sa zhoršila! Premýšľali ste niekedy o tom, ako je to možné? Toľko profesorov,

► Až keď si uvedomíme a oddelíme svoje iluzórne túžby od skutočných potrieb, až vtedy môžeme začať žiť pokojne, spokojne a ekologicky.

vedcov, ekologických aktivistov, zanietených politikov. Tisíce konferencií, kongresov, sympózií, klimatických dohôd. Bilióny eur a dolárov investované do zelených technológií.

Predkladaná séria článkov ponúka vedecké vysvetlenie príčin zhoršujúcej sa environmentálnej situácie. Keďže som zažil veľa profesorov a vedcov, ktorí prednášali na sympóziách a písali karentované vedecké články o blížiacom sa nedostatku pitnej vody, no sami bývali v nevyužitých domoch, v ktorých splachovali pitnou vodou, musím hneď na začiatku článku upozorniť, že pre takýchto ľudí, ktorí stratili schopnosť čítania a vnímania sveta v širších súvislostiach, môže byť

nasledujúci text na prvýkrát veľmi ťažko zrozumiteľný až nepochopiteľný.

Dostatok môžeme pocítiť (dosiahnuť), len ak si uvedomíme, kedy máme dosť. Ak si presne, merateľne pomenujeme a popíšeme, kedy máme dosť. Ak to nevieme, budeme stále sporiť, budovať, hnať sa donekonečna za niečím (nedefinovaným). Budeme stále nespokojní aj vo vile s miliónom eur na účte a piatimi autami v garáži.

Vyššie opísaný stav nevedomia ohľadom dostatku existuje úplne identicky aj pri našom bývaní, veď väčšina z nás býva oveľa pohodlnejšie, ako bývajú/bývali naši rodičia. A naši rodičia bývajú oveľa pohodlnejšie, ako bývali ich rodičia. Komfort starého neprerobeného domu či bytu s teplou vodou, toaletou, svetlom a plynovým sporákom nemali ani králi pred niekoľkými storočiami. No nám sa stále máli, sme stále nespokojní a nešťastní. A tak

chceme väčšie domy, robotické vysávače, sušičky všetkého možného, elektrokolobežky či elektrobicykle. Ak niekto vyrobí zariadenie na elektro-chôdzu, ani to nám nebude stačiť. Ak by nám aj „pečené holuby padali rovno do huby“, časom by nám vadilo, že máme masťné ústa a zatúžili by sme po robotovi, ktorý nám ich bude utierať.

A tak to pôjde donekonečna, nikdy nebudeme mať dosť. Stále budeme po niečom túžiť, stále nám bude niečo chýbať. A to až dovtedy, kým si neuvedomíme, resp. nestanovíme, kedy máme dosť. Keď si povieme, že bývanie v tomto dome je úplne postačujúce – dostatočné. Keď si stanovíme, že bý-

vanie v určitom komfote je plne komfortné, luxusné, postačujúce. Keď si stanovíme, že je úplne v poriadku umývať ručne riad, vysávať, potiť sa pri sadení v záhrade, mať na účte len 1 000 eur, chodiť na dovolenku v rámci vlastného štátu raz za rok... Že je úplne v poriadku, ak v živote nenavštívime USA, nepoletíme lietadlom, že je úplne v poriadku, ak... Len vtedy môžeme pocítiť dostatok. Až keď si uvedomíme svoje miesto na Zemi, čo môžeme a chceme mať a čo mať nemôžeme, nechceme alebo ani nemusíme, až keď si uvedomíme, čo musíme urobiť, aby sme dosiahli to, čo mať chceme, až vtedy môžeme žiť a bývať presne podľa seba. Až keď si uvedomíme a oddelíme svoje iluzórne túžby od skutočných potrieb, až vtedy môžeme začať žiť pokojne, spokojne a ekologicky.

Potreba vs pocit

Zdravý vzťah potreby vecí vyplýva zo samotného významu slova, t. j., že danú vec potrebujeme. Ak každý rok sadíme v záhrade sadenice rastlín, je efektívnejšie miesto hrabania a hĺbenia jám rukami využiť rýľ alebo motyku. Potreba kúpy rýľa a motyky dáva v tomto prípade zmysel. Ak však raz za rok potrebujeme niečo zabetónovať, plnohodnotne postačí si miešačku požičať, nemusíme ju kupovať – vlastniť. A ak bývame v činžiaku, s najväčšou pravdepodobnosťou nepotrebujeme ani rýľ, ani miešačku, pretože tieto veci nevyužijeme.

Ak potrebujeme často využívať dopravný prostriedok, je vhodné využívať vlastný bicykel. Ak potrebujeme raz za pár rokov preniesť nový nábytok, nie je potrebné vlastniť nákladný automobil. Ak vlastníme staré auto, ktoré stále vyhovuje našim potrebám (je dostatočne veľké, spoľahlivé a pod.), no túžime po novom, táto túžba (po novej fyzickej veci) nereflektuje skutočnú potrebu.

Bez obširnejšieho psychologického opisu len uvedieme, že takáto túžba nevyviera zo skutočnej potreby fyzického sveta, ale naplňuje iluzórnu potrebu nehmotného sveta. Naplňuje naše strachy, komplexy, prípadne je dôsledkom našich psychických chorôb.

V našom nešťastnom a zakomplexovanom živote plnom mnohých fóbii a strachov si tak chceme urobiť radosť. Bažíme za jedlom, cigaretou, alkoholom, za pocitom novej radosťi, pretože ten chvíľkový pocit slasti z cigarety, jedla či z kúpy novej veci rýchlo vyprchá. Kúpa nového auta či šiat na chvíľu utíši náš strach zo straty atraktivity, dodá nám prchavý pocit dôležitosti. Plná chladnička potravín utíši náš strach z nedostatku, aj keď tretinu jedla neskôr vyhodíme. Podobne si kúpime vec, ktorú sme uvideli v TV reklame, pričom sme doteraz žili bez nej a ani sme nevedeli, že ju vôbec „potrebujeme“. Môžeme však hromadiť aj veci, ktoré skutočne potrebujeme. Ak využívame v záhrade motyky a obávame sa, že sa nám zlomí, tak na základe tejto domnienky a strachu z nedostatku kúpime ďalšie motyky do zásoby, ktoré potom po celý život obchádzame a prekladáme s vysvetlením, že ich máme pre každý prípad. Naš starší, pooškieraný, no stále plne funkčný nábytok nás pravdepodobne „prežije“, no my chceme nový a krajší, pretože čo si pomyslí návšteva... Podobných racionalizácií chorobného hromadenia, vlastníctva a potreby kúpy nepotrebných vecí nám naša ustráchaná myseľ ponúkne neúrekom. A tak kupujeme, hromadíme, vyhadzujeme, plytváme = míňame zbytočne životnú energiu a vymieňame život (v zamestnaní) za nepotrebné veci.

Rovnaké patologické správanie motivované strachom, fóbiou, ilúziou alebo len našou vlastnou nevedomosťou nájdeme takmer vo všetkých oblastiach nášho celého života – od oblečenia cez dopravné prostriedky až po naše domy.

Pukabux maximus v našich domoch

Principiálne existujú v bývaní dva hlavné smery, ktoré sa odlišujú práve podľa toho, či si človek uvedomuje svoje potreby (dostatok), t. j., či si uvedomuje sám seba a dôsledky svojho konania. Druhý smer predstavuje bývanie, keď si človek nie je vedomý svojich potrieb a svojej hojnosti, neuvedomuje si, čo chce a čo nie – neuvedomuje si sám seba a svoje miesto na Zemi.

Pozorný čitateľ na tomto mieste cíti, že prvú skupinu tvoria ľudia, ktorí si presne stanovili (uvedomili), čo je pukabux maximus (svoje skutočné životné potreby), druhú zas ľudia, ktorí o ňom nič nevedia. Aké sú dôsledky nevedomého života? Dajme si ruku na srdce a zhodnotme svoj život od narodenia podnes. Rakovinová bunka sa od zdravej líši najmä tým, že hľadí výlučne na seba bez ohľadu na kondíciu celku – celého organizmu. Nevie, kedy má dosť, chce čo najviac a tak rastie a nekontrolovane bujnie nad akýkoľvek rá-

Je takéto bývanie udržateľné? Áno, ak je plnohodnotne obývané.

mec, až nakoniec zahubí celý hostiteľský organizmus, teda aj samu seba.

Aké je naše dnešné moderné bývanie v civilizovaných domoch? Vieme, kedy máme dostatok? Definovali sme si svoj pukabux maximus? Hľadáme pri svojom bývaní na seba alebo na zdravie celku – planéty Zem? Berieme a dávame v rovnováhe? Prijímaeme voňavý vzduch z lesov, pijeme lahodnú vodu z riek a jazier, vychutnávame si úrodu z polí a sadov, užívame si teplo vykúrených, pohodlných domovov aj ľahké cestovanie komfortnými autami vďaka palivám z útrov našej planéty. Čo dávame Zemi na oplátku? Exhaláty a emisie do vzduchu, fekálie a saponáty do vôd, pesticídy a jedy do pôd, smetiská, vrakoviská, rúbaniská, špinu, znečistenie, spúšť.

Ak nezaujato pozorujeme prírodu ako jeden veľký udržateľný systém, zistíme, že tento živý organizmus je vždy v rovnováhe (osciluje – pulzuje okolo rovnovážneho stavu). Každý z jeho živých prvkov (okrem „civilizovaného“ človeka) vie, kedy má dosť – berie si práve toľko, koľko potrebuje, pričom každý prvok (či už živý alebo neživý) slúži celku.

Mraky si nechcú nechať vodu pre seba, „rozdávajú“ ju všetkým. Strom si nenecháva svoje plody ani listy, ale odovzdáva ich a tak živí nás či milióny drobných živočíchov v pôde. Živá, úrodná pôda sa ochotne delí a poskytuje svoje živiny rastlinám a stromom. Príroda sa vždy nezištne delí s nadbytkom. Ak by mraky nechceli dať nikomu zo svojej vody, ak by stromy nedali nič zo svojich listov či plodov, ak by pôda len brala a nikomu nechcela dať svoje živiny, ak by sa jednoducho prvky prírody nedelili s nadbytkom (nevedeli by, kedy majú dosť), život by veľmi rýchlo zanikol. Aj pri veľmi letmom zhodnotení väzieb a dôsledkov nášho spôsobu života v moderných civilizovaných domoch či bytoch zistíme, že sa správame presne rovnako ako rakovinová

bunka nehládajúca na celok. Fungujeme presne opačne ako príroda. Vzťah medzi tým, čo nám naša planéta dáva a čo jej dávame na oplátku my, je šialený. Správame sa ako kobylky, ako keby Zem nebola naším domovom, akoby naši pra-pra-vnuci mali žiť na inej planéte.

Zdravie celku

Sme nevedomí a necitliví. Necítime, že sme súčasťou celku, že jedine ak je zdravý celý organizmus, môžu v ňom zdravo žiť a fungovať jednotlivé prvky.

Ak vieme, že dokážeme plávať (máme dostatok) a nachádzame sa v močiarí, musíme plávať jemne a opatrne, aby sme nedupali na dno a nekalili vodu, pretože potom budeme plávať (žiť) v bahne. Ak sú okolo nás ľudia, ktorí plávať nevedia (nemajú dostatok), nevyhnutne dupú a kalia vodu všetkým, aj tým, ktorí plávať vedia a vodu nekalia. Ak sa všetci ľudia naučia plávať ako celok, kal sa usadí, voda sa vyčistí a všetci tak budú plávať v čistej vode (budú žiť ľahko a mať dostatok).

Veľmi obdobná situácia je aj v našom bežnom živote. Staráme sa o svoje domy, autá, telefóny a čakáme ich. Udržujeme čistotu po hranice svojho pozemku a odpady na zemi zopár metrov za nimi (za plotom) obídeme bez povšimnutia, prípadne naše odpady prehodíme susedovi cez plot (presunieme znečisťujúci priemysel do rozvojových krajín a k sebe domov, na čistý dvor, dovezieme z týchto krajín hotové výrobky a ešte sa pokrytecky tvárimo, akí sme čistotní a ekologickí). Akosi necítime, že ak zlepšime stav prírody či životný stav ľudí okolo nás (naučíme ľudí plávať = nedupať v močiarí), zákonite sa bude žiť lepšie aj nám.

Tešíme sa, že sme si opravili staré spotrebiče a oblečenie, že tvoríme menej odpadu, že repasujeme staré dobúchané auto, ktoré bude fungovať ešte ďalšie roky? Teší nás, že

Keď fotovoltaiku vyrábame viac ako míňame a vytvárame prebytok, niekde inde v elektrizačnej sieti sa zníži výkon jadrovej, uhoľnej, vodnej alebo inej konvenčnej elektrárne.

deň čo deň znižujeme našu ekologickú stopu (negatívny dopad na planétu)? Alebo snívame o novom aute, novej, krajšej kuchynskej linke, novej terase, o novom oblečení, novom, modernejšom telefóne? Tešia nás úspech a blahobyt úplne cudzích ľudí, zarmucuje nás žalostný stav prírody na opačnej strane zemegule, alebo hľadáme len na seba a svoje okolie? Aký obraz úspechu máme vo svojej mysli? Úspešného človeka, ktorý chodí peši či autobusom v neznačkovom oblečení kúpenom z druhej ruky? Toho, ktorý býva v storočnom maličkom domčeku so sadom a potravinovou záhradou? Vnímame ako úspešného človeka usmiateho smetiara, ktorý pracuje v špinavých montérkach na smetiarskom aute, pretože ho to baví? Alebo vnímame úspech ako hmlistý stav v budúcnosti (budeme v bezpečí), ak budeme mať luxusné auto, veľký moderný dom s anglickým trávnikom a robotickou kosačkou? Považujeme za úspech, ak dochádzame luxusným elektromobilom desiatky kilometrov do nadnárodného korporátu a nóbl reštaurácie? Učíme sa zdieľaniu, zmierovaniu, láske a zdraviu celku a cíbríme sa v tom, alebo sú pre nás prvoradé súperenie, boj, víťazstvo a výhra?

Náš byt či dom a ich vzťah k planéte Zem sú zrkadlom nášho vnútra, nášho vzťahu k životu. Takmer 100 % našich ľudských príbytkov má čisto negatívnu ekologickú stopu presahujúcu prírodné kapacity planéty. Naše domy berú, „vyciavajú Zem“ a tvoria haldy odpadu.

Ak chceme zmierniť našu ekologickú stopu, musíme si v prvom rade uvedomiť svoje potreby – uvedomiť si, kedy máme dosť. Zistíme, že vôbec nepotrebujeme nové oblečenie, nové autá, nový nábytok, pretože to, čo máme teraz, nám plnohodnotne slúži a ešte bude dlho slúžiť. Zistíme, že máme dokonca mnoho vecí, ktoré vôbec nevyužívame a môžeme ich zdieľať, darovať alebo predáť iným.

Nielen pre seba

Čo by sa stalo, ak by sme sa inšpirovali prírodou? Ak by sme trochu, trošičku viac mysleli na to, že sme celok, ak by sme si trochu poliečili naše strachy a fobie a uvedomili si, že VŠETCI sme hodnotné bytosti, ktorých hodnota nie je viazaná na náš vonkajší svet? Čo by sa stalo, ak by sme vlastnili len to, čo skutočne využívame? Ak by sme si namiesto nového auta, ktoré má nahradiť funkčné staršie, kúpili na dom fotovoltaiku a vyrábali viac elektriny ako míňame? Čo ak by sme dopestovali v záhrade viac, ako dokážeme zjesť a nadbytok rozdeliť? Čo ak by sme cestou do práce každý deň zo zeme zdvihli 2 alebo 3 odpadky a dali ich do koša? Len tak. Bez odmeny. Bez toho, aby sme z toho niečo ihneď mali. Aké by boli dôsledky takéhoto konania?

Ak by sme si na dom dali väčšiu fotovoltaickú elektrárňu, ktorá vyrobí za rok viac energie ako sami minieme, znamenalo by to, že prebytkovú elektrickú energiu „natlačíme“ do siete. Je jasné, že z hľadiska čistej ekonomiky sa nám to vôbec neoplatí, že v podstate predávame distribučnej spoločnosti energiu veľmi lacno a ona ju predáva iným drahšie, takže niekto iný zarába na nás. Teší nás to alebo hnevá?

Pozrime sa však, ako sa prejaví tento prebytok v očiach planéty Zem. Keďže my fotovoltaiku vyrábame viac ako míňame a vytvárame prebytok, niekde inde v elektrizačnej sieti sa zníži výkon jadrovej, uhoľnej, vodnej alebo inej konvenčnej elektrárne. Náš prebytok tak spôsobí zníženie spotreby jadrového paliva, uhlia a podobne. „Náplň“ jadrového reaktora sa nebude musieť tak rýchlo vymeniť, spáli sa menej uhlia..., takže sa menej znečistí životné prostredie, v ktorom žijeme. To znamená, že pomoc či podpora iným, resp. zdieľanie nášho prebytku automaticky zlepšujú prostredie, v ktorom žijeme.

Ak vedome zasadíme do záhrady viac ako minieme a nadbytok rozdáme susedom či

priateľom bez záhrady, tí budú logicky menej nakupovať v reťazcoch, takže do reťazcov bude treba dopraviť menej potravín, tým pádom bude potrebných menej intenzívnych plantáží, menej chémie a postrekov... a tým bude príroda čistejšia.

Ak zdvihneme cestou do práce zo zeme 2 alebo 3 odpadky, budeme mať všetci čistejšiu planétu.

Ale náš strach z nedostatku a nevedomosť o tom, že všetci tvoríme jeden celok, nám nájdú milión dôvodov, prečo to nemáme robiť. Prečo by sme za naše ťažko zarobené peniaze mali kúpiť niečo, čo pomáha iným, lajdákom, povaľačom, ktorí len vyesdávajú a opijajú sa v krčmách? Prečo by sme mali dávať našu úrodu, ktorú sme v pote tváre okopávali, sadili a zbierali, niekomu len tak? Prečo by sme mali zdvíhať odpadky po niekom, kto je nevychovaný, nezáleží mu na prírode a myslí len na seba? Prečo by mal mrak dať svoju vodu ľuďom len tak? Prečo by malo obilie poskytnúť plné klasy len tak?

Pukabux maximus

Dnešný blahobyt drvivej väčšiny z nás môžeme v globálnom meradle bez zveličovania označiť za PREHOJNOSŤ. Drvivá väčšina z nás žije nad rámec svojich reálnych potrieb, pričom ak niekto pociťuje núdzu, spravdla je to z dôvodu, že iluzórne túži po veciach, ktoré nepotrebuje (túto tému rozoberieme detailnejšie v nasledujúcom článku). Inými slovami, takmer každý z nás sa môže rozumnne podeliť so svojim nadbytkom. Rozumné podeliť neznamená, že nakrmíme milión hladných Afričanov natáhujúcich ruku v štýle Daj!, pretože o generáciu neskôr tu budeme mať 10 miliónov hladných Afričanov s natiahnutými rukami a ešte hlasnejšie kričiacich Daj! Ak sa rozdelíme s našim nadbytkom, môžeme tisícok rôznych spôsobov riešiť takmer všetky spoločenské alebo environmentálne problémy planéty. Môžeme našim nadbytkom podporiť napríklad miestneho farmára – za kúpu lokálnych, možno drahších, avšak kvalitných potravín zaplatíme viac, ale v očiach planéty Zem ušetríme množstvo obalov, pesticídov či fosílnych palív. Tie by sa spotrebovali, keby sme rovnaké potraviny kúpili lacnejšie v reťazci, ktorý tieto potraviny doviezol z opačnej strany zemegule. Finančne môžeme podporiť projekt, ktorý postaví školu v Afrike vyučujúcu permakultúrne princípy a osobnú zodpovednosť tak, aby si už Afričania vedeli dopestovať vlastnú obživu a postarať sa o seba tak, aby už viac našu pomoc nepotrebovali.

Poukazovaním na iného, že ten znečisťuje, míňa, plytvá viac ako ja, nech sa on zmení, sa nič nevyrieši. Malý bude čakať, kým sa zmení stredný a stredný bude čakať, kým sa zmení veľký. Každý z nás má vo vlastných rukách to, v akej spoločnosti žijeme, či v ustráchanej, plnej odpadkov, alebo v zmierujúcej, vzájomne si pomáhajúcej, plnej zdravia a vitality. Svojím osobným prístupom a prínosom si môže každý z nás uvedomiť svoj pukabux maximus.

Problémom ľudstva nie je to, že máme obrovské, luxusné vily, miliardové jachty či súkromné lietadlá. Problémom je, že ľudstvo drvivú väčšinu vecí, ktoré vyrobí, vôbec, ale vôbec nevyužíva.

Luxusná honosná vila s piatimi spálňami, tromi kúpeľňami, šiestimi bazénmi so slanou vodou a protiprúdom by nepredstavovala pre planétu takmer žiadny problém, ak by bola plnohodnotne využitá. Ak by v nej bývalo 10 či 20 ľudí. Namiesto toho je nevyužitá, pretože jej majiteľ nemôže byť plnohodnotne v jednotlivých miestnostiach a tak sú 99,9 % času jednotlivé miestnosti a bazény prázdne – nevyužitá. Úplne identicky sú tisícky superluxusných jacht 99 % času zakotvené v prístave len kvôli tomu, že si ich majitelia môžu dovoliť a raz za rok nimi idú na pár dní na výlet či rybačku.

Väčšina čitateľov sa usmeje, pokrúti hlavou a pomyslí si, ale ja sa takto nesprávam, nemám vilu ani jachtu. Omyl, úplne identicky sa správame aj my v našich každodenných životoch. Kupujeme si veci, ktoré 99 % času nevyužívame. Plastová fľaša sa v prírode rozloží za 250 až 450 rokov. Akú dlhú dobu sme ju využívali? My nepotrebujeme plastovú fľašu, potrebujeme vodu. Koľko percent bdelého času zo dňa trávime v našom obydli (bez spánku, bez času v zamestnaní, v supermarkete...)? Skutočne vykurujeme priestor, ktorý plnohodnotne využívame? Nevieme, čo je pukabux maximum a ženieme sa za ním. Nevieme, čo potrebujeme, napriek tomu chorobne túžime, chceme a kupujeme.

Rozumný šetriť (neplytvá) stále, hlúpy, až keď musí

Nežijeme slobodne. Musíme si priznať, že sme otrokmi našich ilúzií, strachov a fóbii. A čo viac, často žijeme ešte aj podľa cudzích priani a vzorov, ktoré nám vštepili výchovou, či ktorými nás vychováva dennodenne spoločnosť. Dôsledok tohto nášho neslobodného, nevedomého konania vidíme vokol seba. Vidíme, že sa ako civilizácia bojíme, že neveríme, že je tu dostatok miesta a zdrojov pre všetkých. Neveríme, že sme súčasťou jedného živého organizmu.

Na lavičke v parku sedel človek, ku ktorému si prisadol Boh – Stvoriteľ. Človek sa potešil, že je vedľa neho Boh, pozrel sa na neho a s nadšeným výrazom v tvári sa opýtal: „Bože, taký som rád, že ťa tu mám vedľa seba, konečne mi odpovieš na otázku, ktorá ma trápi, odkedy som sa narodil, odkedy som sa naučil vnímať tento svet. Prosím ťa, povedz mi, prečo si dopustil na svete toľko vojen, utrpenia, ubližovania, toľko krviprelievania, násilienstva, ľudskej bolesti... prečo si to dopustil?“

Boh sa na človeka zamyslene pozrel, prižmúril oči, mierne zavrtel hlavou a odpovedal: „Človeče, to ti je veľmi zaujímavé, ja som sa totižto presne na to isté chcel opýtať teba.“

Za posledné storočie sme zabili vyše 160 miliónov ľudí [1]. Je to prejavom toho, že hľa-

díme na celok, alebo že hľadáme na seba? Je to prejavom toho, že sme naučení zdieľať, zmierovať, pomáhať, alebo súperiť a hromadiť? 160 miliónov zabitých ľudí je prejavom harmonického a láskyplného života, alebo prejavom strachu? Výdavky štátneho rozpočtu SR v roku 2020 boli necelých 50 miliárd eur. Výdavky na armády na celej planéte v roku 2020 boli necelých 2 000 miliárd dolárov [2]. Ak by sme ľudskú energiu a peniaze, ktoré putovali na armády za posledných sto rokov, venovali civilnému sektoru a prírode, Zem by bola krásna zakvitnutá oáza. Prečo sa tak nestalo? Prečo miňame toľko na armády? Pretože sa bojíme. Pretože necítíme dostatok. Dostatok necítíme, pretože sme si neurčili, kedy máme dosť. A tak sa ženieme za zlatým prasaťom aj vtedy, keď už dávno, dávno žijeme v „prehojnosti“! Samozrejme, keď trpíme psychickou chorobou, iluzórnym strachom z nedostatku, stále chceme mať viac a viac. Mnoho ľudí sa čuduje, prečo chcú mať miliardári stále viac, prečo politici kradnú také kvantá peňazí, ktoré nedokážu ich rodiny minúť za storočie. Boli by sme rovnakí, ak by sme boli na ich mieste. Úplne identicky riadi ilúzia nedostatku aj naše životy. Keďže trpíme psychickou chorobou – veríme ilúzii nedostatku – nebudeme mať dosť, ani ak budeme vlastniť a ovládať polovicu planéty. Preto sa prirodzene obávame a neveríme, že tu je dostatok miesta a zdrojov pre všetkých. A tak sa nechceme s nikým o nič deliť, „veď sami máme málo“. Sami máme málo, tak málo, že priemerný Slovak vyhodí 160 kg potravín na smetisko [3].

Každý, dôrazne opakujem – každý človek, ktorý sa spontánne vyliečil z akejkoľvek nevyliciteľnej choroby [4] (ktorú súčasná medicína považuje za nevyliciteľnú, napr. HIV, rakovina atď.), potvrdí, že vyliečeniu fyzického tela predchádzalo vyliečenie (zmena) duchovného, nehmotného tela.

Vonkajší fyzický prejav života ľudstva je zrkadlom vnútorného, duševného života ľudí. Nikdy nemôžeme zmeniť ekologickú situáciu v planetárnom rozsahu riešeniami na fyzickej úrovni, ak im nebude predchádzať zmena vnútorného, duševného rozpoloženia ľudí. Ak nebudeme liečiť naše zranené, ustráchané, duchovné telá plné „krívd“, domnienok, ilúzií a fóbii, nič podstatné sa na planéte nezmení. Ľudstvo má dostatok profesorov a vedcov, nemá však dostatok citlivých, láskavých a šťastných ľudí.

Foto: iStock.com

Literatúra

1. Milton Leitenberg: Death in Wars and Conflicts in the 20th Century, dostupné na https://www.clingendael.org/sites/default/files/pdfs/20060800_cdsp_occ_leitenberg.pdf.
2. Rozpočet verejnej správy, 9. 4. 2021, dostupné na <https://www.rozpocet.sk/web/#/prehlad>.
3. Priemerný Slovak ročne vyhodí 160 kg potravín, dostupné na <https://www.aktuality.sk/clanok/705133/priemerny-slovak-rocne-vyhodi-160-kg-potravin/>.
4. Anita Moorjani: Musela jsem zemřít, Pragma 2017.